

Publicació de la *Flora de Catalunya* de Cadevall

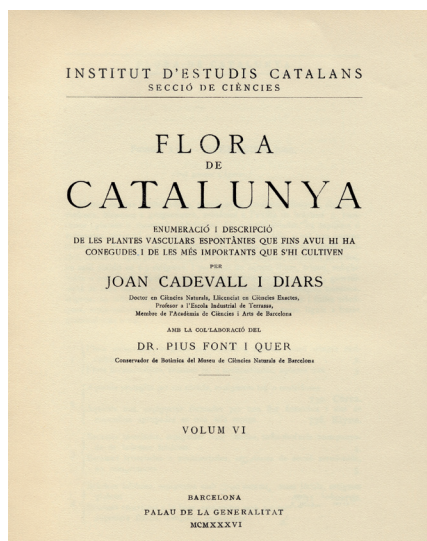
Josep M. Camarasa, Fundació Privada Carl Faust, Blanes

Entre 2011 i 2013 s'han succeït les efemèrides referents a la *Flora de Catalunya* de Joan Cadevall. El maig de 2011 el centenari de l'acord de la Secció de Ciències de l'IEC d'emprendre'n l'edició; el juliol de 2012 el setanta-cinquè aniversari de la publicació del darrer volum; el juliol de 2013, el centenari de l'aparició del primer fascicle. Vint-i-cinc anys per publicar sis volums poden semblar molts. Però potser no són tants si anem seguint les vicissituds per les quals va haver de passar aquesta publicació.

El dia 15 de maig de 1911, la Secció de Ciències de l'IEC acordava publicar «el treball que sobre flora catalana va acomplint d'alguns anys el distingit botànic Sr. Cadevall». En efecte, Joan Cadevall (Castellgalí, Bages, 1846 - Terrassa, 1921), feia uns quants anys que estava treballant en una *Flora de Catalunya* i la tenia ja força avançada.

Cadevall acceptà de seguida. Tanmateix, a causa de la manca de precedents recents de publicació d'obres científiques en català, Cadevall havia anat redactant la seva obra en castellà i calia traduir-la. Per això Cadevall va buscar la col·laboració d'Àngel Sallent, que s'havia d'encarregar principalment, entre altres coses, de la traducció al català dels originals de Cadevall.

La Secció de Ciències va voler prendre per model la *Flore descriptive et illustrée de la*

↑ **Imatge.** Portada del sisè i darrer volum de la *Flora de Catalunya* de Cadevall.

France, de la Corse, et des contrées limitrophes d'Hyppolite Coste, de recent aparició, una de les millors que s'editaven en aquells anys. Fins i tot es va demanar i obtenir l'autorització de l'editor d'aquesta obra per reproduir-ne els dibuixos de les espècies comunes a França i Catalunya, per sort força nombroses. La resta de dibuixos, com també algunes làmines en color que havien d'acompanyar els successius volums de la flora havien d'anar a càrrec de l'artista terrassenc Pere Viver (1872-1917).

Cadevall i Sallent lliuraven els seus primers originals el novembre de 1911. La impressió del primer fascicle quedava enllestida el març de 1913, a manca només de les cobertes i les làmines en color, però una vaga de tipògrafs en va retardar fins al juliol la desitjada aparició. El segon fascicle no va aparèixer fins a la primavera de 1914 i, quan ja semblava que el tercer era a punt d'enllestir-se, va esclatar la Primera Guerra Mundial (estiu de 1914).

El 7 d'octubre de 1914, a la vista de les circumstàncies de guerra a Europa (i de la difícil situació econòmica que travessava l'IEC) s'acordà suspendre la publicació de la *Flora de Catalunya* tret dels fascicles que mancaven per completar el primer volum, que va quedar enllestit al llarg de 1915. Cadevall donava per acabada la redacció de la *Flora* el gener de 1918 i, finalment, acabada la guerra, el segon volum quedava completat el 1919. Va ser el darrer que va aparèixer en vida de Cadevall, que va morir el 19 de novembre de 1921.

Ja força abans de morir, Cadevall es trobava pràcticament impossibilitat i era Sallent qui anava lliurant els textos traduïts al català, que Cadevall es limitava a revisar i aprovar. La mort de Cadevall obria un nou període d'in-

A. bellidifolium

↑ **Il·lustració.** *Anarrhinum bellidifolium* dibuixat per Cadevall.

certeses. Una part dels originals eren en mans de Sallent però la resta romanien en les de la vídua de Cadevall, qui, tanmateix, va renunciar als drets que li poguessin correspondre com a hereva del seu difunt marit a partir de l'abril de 1921. El tercer volum quedava completat el juny de 1923.

Però el 13 de setembre d'aquell any, un cop d'estat encapçalat pel general Miguel Primo de Rivera implantava una dictadura que va durar fins al gener de 1930. La Mancomunitat va ser liquidada i la Diputació Provincial de Barcelona posada en mans de personatges gens afins a l'IEC, que es trobà privat de recursos econòmics i hagué de recórrer al mecenatge privat. Novament la publicació de la *Flora* quedava interrompuda, fins que el 1927 Rafael Patxot es va comprometre a finançar les despeses corresponents al volum IV i es va confiar a Pius Font i Quer l'edició dels originals de Cadevall. Però, destinat al Marroc com a farmacèutic major, Font i Quer no se'n va poder ocupar de manera efectiva fins al seu retorn a primers d'agost de 1930.

L'empenta de Pius Font i Quer va ser decisiva. El maig de 1932 apareixia el volum IV, finançat per Rafael Patxot, i el 1934 el V. El juny de 1936 ja hi havia sis plecs impresos del volum sisè i darrer però l'esclat de la guerra civil comportà un nou retard. Finalment, el 8 d'octubre de 1937, la Secció de Ciències de l'IEC podia presentar la *Flora de Catalunya* completa al president de la Generalitat Lluís Companys. •